

gemeente & gezag

Door: J.P. Van der Wolf

Gemeente en gezag

De “samenkomst” is wat anders dan de “gemeente”. De gemeente is méér dan een verzameling van gelovigen die bij elkaar komt. In de “samenkomst” komen ongelovigen, belangstellenden, en gelovigen samen met de plaatselijke “gemeente”. Echter, de “gemeente” bestaat uit discipelen van Jezus. Het kenmerk van een discipel van Jezus is de doop in water, door onderdompeling. Dit heeft Jezus zo ingesteld (om gedoopt te worden tot discipel)! Daar kies je voor. Zo gebeurde dat vanaf het begin van de gemeente.

“...zij dan, die zijn woord aanvaardden, lieten zich dopen...en zij bleven volharden bij het onderwijs der apostelen en de gemeenschap, het breken van het brood en de gebeden.” (Hand. 2:41-47)

De gemeente bestaat dus uit gedoopte gelovigen/discipelen die zich verbinden aan elkaar tot Zijn lichaam. In de termen van vandaag: “lid worden”. Zo heeft God dat gewild...

*“...en zij gaven zich...eerst aan de Here en **door de wil van God** aan ons..”*

(2 Kor.8:5)

De plaatselijke gemeente is immers ook een afspiegeling van het **lichaam** van Jezus en dat is **niet vrijblijvend**. In het lichaam is verbondenheid zoals Gods woord dat leert.

“...want gelijk het lichaam één is en vele leden heeft, en al de leden van het lichaam, hoe vele ook, één lichaam vormen, zo ook Christus; want door één Geest zijn wij allen tot één lichaam gedoopt...” (1 Kor. 12:12,13)

Daar kies je voor. Je kiest voor Jezus en voor Zijn lichaam en voor jouw plekje daarin, met het besef dat je die ander nodig hebt en die ander jou nodig heeft met jouw gaven en talenten.

*“...als het lichaam geheel en al oog was, waar bleef het gehoor? Als het geheel en al gehoor was, waar bleef de reuk? Nu heeft God echter, **elk in het bijzonder, hun plaats in het lichaam aangewezen, zoals Hij gewild heeft. En God heeft sommigen aangesteld...**” (1 Kor.12:17-31)*

God wijst je plekje toe binnen dat lichaam! Dat is een kwestie van het gehoorzaam innemen van die positie.

Leden

De gemeente bestaat dus uit gedoopte gelovigen, discipelen die zich verbinden aan elkaar tot Zijn lichaam. In de termen van vandaag: “lid worden”. Zo heeft God dat gewild...

*“...en zij gaven zich...eerst aan de Here en **door de wil van God** aan ons...” (2 Kor.8:5)*

Dat vraagt ook om acceptatie van de gemeente. Hierin zit opgesloten iets van tucht. Iemand die niet volgens de Bijbelse normen leeft of zelfs duidelijk in zonde leeft kán geen lid worden. Op vele terreinen, en niet alleen met allerlei vormen van ontucht, geldt het woord van Paulus:

“...dat gij niet moet omgaan met iemand, al heet hij een broeder doet wie niet deugt uit uw midden weg.” (1 Kor.5:9-13)

In de grondtekst wordt het woord “*sun-ana-mignumi*” gebruikt, en dat betekent: “met elkaar vermengen”, en heeft duidelijk een andere betekenis dan “omgaan met”.

De gemeente mag zich daar **niet mee vermengen**, mensen die in zo'n levenshouding willen blijven leven, niet opnemen. Dus, mag iemand lid worden, of mag iemand lid blijven die zich zo gedraagt, zo (in zonde) leeft, zo doet? Iemand die een homoseksuele relatie onderhoudt, die echtbreuk pleegt, die..... Of moeten we zo iemand, als tuchtmaatregel, het lidmaatschap ontnemen en er geen éénheid mee blijven vormen en ons er dus niet mee vermengen? Voor hoe lang dan? Is er ooit weer herstel mogelijk? Mag iemand dan nog wel in de samenkomst, onder Gods woord komen, met de hoop en verwachting dat hij zich zal bekeren? Mag zo iemand deelnemen aan de tafel van de Here? Wat zou Jezus doen?

Samenkomst

Er zijn meer redenen om samen te komen en uiting te geven aan de eenheid van het lichaam. Vanaf het allereerste begin zochten Jezus' discipelen elkaar op de eerste dag van de week. Zij hielden óók de sabbath, als Joden. Maar op de eerste dag van de week, op de dag van de opstanding, kwamen zij als christenen samen.

“...en toen wij op de eerste dag der week samengekomen waren om brood te breken...” (Hand. 20:7)

Elkaar ontmoeten en bemoedigen in de zuilengang van Salomo (Hand.5:12) en bij elkaar aan huis. Samenkomen als Zijn lichaam.... ook nu, in onze tijd, met als doel:

- om voor Hem verschijnen met onze lofzangen en aanbidding
- om Zijn dood verkondigen door het breken van het brood aan de tafel van de Here.
- om aan Zijn voeten te zitten en Zijn woord te overdenken
- om elkaar te ontmoeten, te bemoedigen e.d.
- om mensen te dopen tot discipel in water en in de Geest
- om te streven naar de gaven en de uitingen van de Geest
- om te demonstreren in de hemelse gewesten

*“...de onnaspeurlijke rijkdom van Christus te verkondigen, en in het licht te stellen wat de bediening van het geheimenis (de gemeente) inhoudt, dat van eeuwen her verborgen is gebleven in God, de Schepper van alle dingen, **opdat thans door middel van de gemeente** aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten de veelzijdige bekwaamheid van God bekend zou worden, naar het eeuwig voornemen, dat Hij in Christus Jezus, onze Here, heeft uitgevoerd...” (Ef. 3:9,11)*

Wij mogen en moeten de “veelzijdige bekwaamheid van God” bekend maken, proclameren en demonstreren. Niet alleen in de wereld maar ook in de “hemelse gewesten”. Laat het zien en horen aan de machten der duisternis dat Jezus overwinnaar is!

Het één is niet belangrijker dan het andere. De woordverkondiging is niet belangrijker dan het brengen van onze lofzangen en aanbidding, alhoewel? Komen we niet in de eerste plaats samen om Hem te eren? Hem te verheerlijken en Hem te aanbidden?!

“...laten wij dan door Hem Gode voortdurend een lofoffer brengen, namelijk de vrucht onzer lippen...” (Hebr. 13:15)

Elke zondag, zo bewust, de weg door het heiligdom gaan. Door de poort, langs het brandoffer-altaar, het wasvat; op weg naar het reukoffer altaar om onze dankzegging, onze aanbidding als een lieflijke geur te laten opstijgen.

Die weg naar het reukofferaltaar moeten we niet met van alles en nog wat onderbreken. Want daar bij het reukofferaltaar sta je voor God, in de lieflijke geur van Christus. Dáár spreekt God door de heilige Geest in woorden van kennis, visioenen en profetie. Wat een plek! Is de gemeente voor die ontmoeting toegerust? Staat de gemeente open voor de gaven van de Geest, het spreken en handelen van Elohim (God)?

Binnenkamerdiensten

Daarnaast komt de gemeente ook vaak op een avond in de week samen in “de binnenkamer”, in de verborgenheid. Dáár komt het lichaam samen voor onderwijs, om voorbede te doen, te danken en te aanbidden. Om de Here te zoeken onder vasten en gebed. Het plekje om samen te delen en in vertrouwen door te praten met elkaar en met de Here. Een plekje waar God zo heel persoonlijk, voor een bepaalde situatie, een woord kwijt kan of een gezicht kan geven. Jezus wijst daar op, als het gaat om bidden. Dat is geen openlijke bezigheid, geen demonstratie.

“...wanneer gij bidt, ga in uw binnenkamer, sluit uw deur en bid tot uw Vader in het verborgene...” (Matt. 6:6)

Gebed en voorbede vraagt om intimiteit. Jezus gebruikt het woord “*tamieion*”, binnenkamer. De kamer middenin het huis, de centrale kamer, zonder ramen. Een kamer waar het koel was, de voorraadkamer was en de bergplaats van kostbaar bezit. Zo wordt het dan ook vertaald met “voorraad kamer” in Lucas 12:24.

Verantwoording en gezag

God heeft Zijn gezag gedelegeerd. De verantwoording en het gezag heeft Hij gelegd in handen van mensen die Hij dat toevertrouwde.

“...en Hij heeft zowel apostelen als profeten gegeven, zowel evangelisten als herders en leraars, om de heiligen toe te rusten tot opbouw van het lichaam van Christus, totdat wij allen de eenheid des geloofs en de volle kennis van de Zoon Gods bereikt hebben, de mannelijke rijpheid...” (Ef.4:11-13)

Bedieningen die God aan bepaalde mensen heeft gegeven, aan diegenen die Hij tot dát werk geroepen heeft om de gemeente te leiden.

Herder / leraar

De Bijbel leert dat elke gemeente een voorganger hoort te hebben, de plaatselijke herder. Hij gaat, in Jezus' naam, de gemeente voor en leidt haar op Gods weg en naar Gods doel.

Een voorganger is een "oudere-in-geloof", een oudste, in een door God geroepen bediening.

"...en Hij heeft zowel apostelen als profeten gegeven, zowel evangelisten als herders en leraars, om de heiligen toe te rusten..." (Ef. 4:11)

Herders zijn een noodzaak, zoals blijkt uit Jezus woorden:

"...toen Hij de scharen zag, werd Hij met ontferming over hen bewogen, daar zij voort gejaagd en afgemat waren, als schapen die geen herder hebben." (Matt. 9:36)

Het is een bediening die zo mogelijk **herkend** maar zeker **erkend** moet worden door de gemeente om daarin **bevestigd** te worden. En zeker door de aangestelde opzieners. Past deze herder bij deze gemeente wat visie betreft, wat persoon betreft, wat roeping betreft? Kunnen en willen de schapen deze herder volgen? Jezus is dé Herder, of zoals Petrus schrijft: de Opperherder (1 Petr.5:4). Maar dan heeft Hij ook "onderherders".

In het boek Openbaring lezen we, dat Johannes Jezus ziet wandelen tussen de kandelaren - de gemeenten - en Hij heeft de zeven "sterren" in Zijn rechterhand.

"...de zeven sterren zijn de engelen van de zeven gemeenten..." (Openb.1:20)

En aan die zeven "engelen" moest Johannes schrijven. Letterlijk een briefje sturen? Naar de engel **ván** de gemeente te Efeze...**ván** de gemeente te Smyrna...**ván** de gemeente te... Elke gemeente een eigen "engel"...? Het gebruikte Griekse woord "Angelos", net als het Hebreeuwse "Malakh", wat wij vertalen met engel, betekent "boodschapper" en wordt voor zowel hemelse als aardse boodschappers gebruikt, zoals bijv. Paulus gebruikt:

"...gij hebt mij ontvangen als een bode van God..." (Gal.4:14)

Jezus houdt de boodschappers - zij die Zijn boodschap doorgeven - in Zijn hand. Het gaat immers om zijn woord, om hetgeen wat Hij wil doorgeven?!

"...houdt uw voorgangers in gedachtenis, die het woord Gods tot u gesproken hebben zij zijn het, die waken over uw zielen, daar zij rekenschap zullen moeten afleggen..." (Hebr.13:7,17)

Het woord dat vertaald is met "voorganger" betekent: leidinggevende of "hij die voorop gaat". En dat is toch de herder..

"...wanneer hij zijn eigen schapen alle naar buiten gebracht heeft, gaat hij voor ze uit en de schapen volgen hem, omdat zij zijn stem kennen." (Joh.10:4)

Ligt die opdracht niet heel nadrukkelijk in de woorden van Jezus als Hij Petrus herstelt en aanstelt als leidinggevende voor de nieuwe gemeente, en zegt:

"...hoedt mijn schapen....weidt mijn schapen..." Hoeden, ofwel "poimaino" is afgeleid van "poimen" hetgeen betekent "herder", is vooral zorgdragen en beschermen. Weiden, "bosko" heeft alles te maken met "laten grazen"; van voedsel voorzien.

Dat is vooral de opdracht voor de voorganger, de herder/leraar. Lees eens wat God over falende herders zegt:

"...wee die herders van Israël, die zichzelf weiden! Moeten de herders niet de schapen weiden? Het vet eet gij, met de wol kleedt gij u, het gemeste slacht gij, maar de schapen weidt gij niet; zwakke versterkt gij niet, zieke geneest gij niet, gewonde verbindt gij niet, afgedwaalde haalt gij niet terug, verlorene zoekt gij niet, maar gij heerst over hen...." (Ezech. 34:1-10)

Daarnaast ligt een grote verantwoording bij de aangestelde oudsten-in-geloof, de opzieners, om toe te zien op de kudde.

Oudsten

Het Griekse woord "presbuteros" bedoelt aan te geven een "oudere", en dat kan zowel mannelijk als vrouwelijk zijn. Soms, als de tekst dat nodig heeft, worden mannelijke en vrouwelijke ouderen apart genoemd, zoals Paulus doet in één van zijn brieven:

“...word niet heftig tegen een oudere man (presbuteriōi), maar vermaan hem als een vader; doe het jonge mannen als broeders, oudere vrouwen (presbuteras) als moeders jonge vrouwen als zusters...”
(1 Tim. 5:1,2)

In de grondtekst wordt gesproken over een oudere, een oudste in een mannelijke vorm en in een vrouwelijke vorm. Waarom wordt dat dan vertaald met “oudere man” en met “oudere vrouw”? Heeft het alleen met leeftijd te maken? Of zou het ook te maken kunnen hebben met een oudere in het geloof, zowel mannelijke en vrouwelijke (oudste-in-geloof)? In het woord “oudere / oudste” ligt **niets** wat er op zou wijzen dat het om mannen of vrouwen gaat, tenzij de vervoeging dat aangeeft, en ook niet dat het om een bepaalde bediening gaat. Het woord “oudste” duidt op een gelovige en niet op het werk dat hij of zij zou doen. Paulus schrijft een opmerkelijke tekst aan Titus.

“...oude mannen moeten... oude vrouwen eveneens, priesterlijk in haar optreden...in het goede onderrichtende, zodat zij de jonge vrouwen opwekken...”
(Titus 2:3)

Zou Paulus het hier hebben tegen de bejaarden in de gemeente of zou hij het misschien hebben tegen de mannelijke oudsten-in-geloof en tegen de vrouwelijke oudsten-in-geloof, dat zij priesterlijk moeten zijn in hun optreden en leraressen in het goede moeten zijn. Dat zijn geen loze woorden of algemeenheden. Deze vrouwen hebben bedieningen! In de gemeente zijn mannelijke en vrouwelijke oudsten-in-geloof, vaders en moeders, die beiden hun plek en bediening vinden. Maar niet iedere oudste-in-geloof wordt aangesteld in de **bediening** van **opziener**.

Opziener

Een oudere, een oudste-in-geloof, kan worden aangesteld in de bediening van “episkopos”, **opziener** van de gemeente. Daar hebben wij geen goed woord voor. Opziener roept zo makkelijk een verkeerde gedachte, een verkeerd gevoel op. Maar de begrippen “oudste” en “opziener” zijn niet gelijk aan elkaar. Een opziener is een oudste die **aangesteld** is in die bediening.

*“...ziet dan toe op uzelf en op de gehele kudde, waarover de Heilige Geest u tot **opzieners** gesteld heeft, om de gemeente Gods te weiden...”*
(Hand. 20:28)

Zo zijn er twee bedieningen die met name genoemd worden als geestelijke leiding.

*“...aan al de heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, tezamen met hun **opzieners** en **diakenen**...”*
(Fil. 1:1)

Hoe betitelt Paulus deze enorme bediening:

*“...indien iemand staat naar het **opzienersambt**, dan begeert hij een voortreffelijke taak.”* (1 Tim.3:1)

Een **oudste / opziener** is iemand die op de gemeente toeziet, leiding geeft, terechtwijst, predikt, onderwijs geeft of pastorale zorg geeft, afhankelijk van zijn gaven.

*“...de **oudsten**, die goede leiding geven, komt dubbel eerbewijs toe, vooral hun, die zich belasten met prediking en onderricht.”*
(1 Tim. 5:17)

Voor de bediening van **opziener** gelden duidelijk enkele beperkingen. Allereerst moet het een oudere-in-geloof zijn, in staat om te onderkennen en toe te passen in liefde en wijsheid wat hij in zijn eigen leven laat zien.

“...hoe zal hij voor de gemeente Gods zorgen? Hij mag niet een pas bekeerde zijn, opdat hij niet door opgeblazenheid in het oordeel des duivels valle.” (1 Tim.3:6)

En de tweede beperking is dat een opziener niet een vrouw mag zijn.

“...maar ik sta niet toe dat een vrouw onderricht geeft of gezag heeft over de man.” (1 Tim.2:12)

Zij kan oudste-in-geloof zijn en een bediening hebben, maar het opzienersambt wat Gods gezag uitoefent kan en mag zij niet.

Het woord “presbuteros”, oudste-in-geloof, komt dan ook in mannelijke en vrouwelijke vorm voor, maar het woord “episkopos” (opziener) komt niet in vrouwelijke vorm voor in de Bijbel.

Diakenen

Ook met dit woord moet rekening gehouden worden dat de mannelijke uitgangsvorm niet altijd bepalend is. Jezus zegt:

*"...indien iemand Mij wil dienen, hij volge Mij, en waar Ik ben, daar zal ook Mijn **dienaar** zijn."*
(Joh. 12:26)

Het Griekse woord "diakonos" dat Jezus hier gebruikt, betekent dienaar en heeft een mannelijke uitgangsvorm. Maar hetzelfde woord wordt ook gebruikt voor vrouwen:

*"...Febe, onze zuster, **dienares** der gemeente te Kenchreeën..."*
(Rom. 16:1)

Alleen nu met een vrouwelijke uitgangsvorm. Dat woord wordt o.a. vertaald met "diaken". Febe was in de gemeente een diakones en Paulus erkent haar bediening en beveelt haar aan. In zijn briefje aan Timotheüs gaat Paulus diep op de bedieningen van oudste en diaken in. En ten onrechte wordt een gedeelte hieruit aangehaald alsof het een bediening voor mannen is.

*"...evenzo moeten **diakenen** waardig zijn, niet met twee tongen sprekende, niet verzot op veel wijn, niet op winstbejag uit, maar het geheimenis des geloofs bewarend in een rein geweten. Laten ook dezen eerst op de proef gesteld worden, om daarna, als zij onberispelijk blijken, hun dienst te vervullen..."*
(1 Tim. 3:8-10)

Hier wordt gesproken over de levenswijze van een diaken. Zowel voor de mannelijke en voor de vrouwelijke diaken. Maar dan heeft Paulus daarna nog enkele dingen te zeggen tegen de vrouwelijke diakenen in het bijzonder...

"...evenzo moeten vrouwen zijn: waardig, geen kwaadspreeksters, nuchter, betrouwbaar in alles..."
(1 Tim. 3:11)

De mening dat hij het hier tegen de vrouwen van de diaken heeft, gaat niet op. Waarom zou hij deze woorden wel schrijven aan de vrouwen van diakenen en niet aan de vrouwen van de oudsten? Er staat ook niet "evenzo moeten **hun** vrouwen zijn". Nee, Paulus heeft het hier tegen vrouwelijke diakenen, om zich vervolgens tot de mannelijke diakenen te wenden...

"...diakenen moeten mannen van één vrouw zijn, hun kinderen en hun eigen huis goed bestieren..."
(1 Tim. 3:12)

Vers 8-10 gaat over de diakenen in het algemeen, vers 11 is gericht tegen de vrouwelijke diakenen en vers 12 tegen de mannelijke diakenen. Diakenen zijn door de oudsten aangestelde mannen en vrouwen die de gemeente dienen en verzorgen in diaconaal en pastoraal opzicht. Zorg hebben voor de weduwen, wezen, zieken en allen die, in welk opzicht dan ook, geestelijke of lichamelijke zorg nodig hebben.

Oudstenraad

De gemeente heeft leiding nodig! God wil dat en Hij heeft Zijn gezag gedelegeerd aan de oudstenraad. Dát is ook meteen de zekerheid, de geborgenheid van het huisgezin van God: Vaders- en Moeders-in-het-geloof die leiding geven aan de gemeente. De oudstenraad is dus de geestelijke leiding van de gemeente en bestaat uit oudsten-in-geloof, waaronder de voorganger, opzieners en diakenen zoals deze met name genoemd worden in Paulus schrijven aan de gemeente..

*"...aan al de heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, tezamen met hun **opzieners** en **diakenen**..."*
(Fil. 1:1)

Daarnaast kan de oudstenraad aangevuld worden met andere oudsten-in-geloof met verschillende bedieningen zoals evangelisatie of jeugdwerk.

Vrouwelijke oudsten-in-geloof zijn absoluut noodzakelijk in de gemeente en ook in de oudstenraad.